

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2019. november 14. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlott neve ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2019. április 11. napján kihirdetett **13.B.35/2019/20.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a:

Megállapítja, hogy I.rendű vádlott neve vádlott **2017. november 10. napjától előzetes fogva tartásban van.**

A vádlottal szemben kiszabott büntetést **halmazati büntetésnek tekinti.**

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe a **2017. november 10. napjától 2019. november 14. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt beszámítja.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja** azzal, hogy a kifosztás büntettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont **1. fordulat.**

I.rendű vádlott neve vádlott helyesen **legkorábban** a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Megállapítja, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye a

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült **25.776.- (huszonötezer-hétszázhetvenhat) forint** bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlottat emberölés büntette [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] és kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont] miatt 20 év szabadságvesztésre ítélte, amelyet fegyházban rendelt végrehajtani, és mellékbüntetésül a közügyek gyakorlásától 10 évre eltiltotta. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetés legalább kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről oly módon, hogy a TL00001/2019/1., 2., 3., 4., 5. tételszám alatt, valamint a Bj.I/2/2019/23., 24., 25., 27., 33., 34., 35., 37/1. és 37/2. tételszám alatt kezelt bűnjelek lefoglalását megszüntette, és azokat **sértett neve** sértett örököseinek kiadni rendelte, a Bj.I/2/2019/29/1., 29/2., 29/3., 43., 44., 45., 46., 47. sorszám alatt kezelt bűnjelek lefoglalásának megszüntetése mellett azokat I.rendű vádlott neve vádlottnak kiadni rendelte, a Bj.I/2/2019/1., 5-22., 28., 30-32., 36., 38-42. és 48-50. szám alatti bűnjelek lefoglalásának megszüntetése mellett azok megsemmisítéséről

rendelkezett, míg a Bj.I/2/2019/2. és 3. tételszámú bűnjeleket a lefoglalását megszüntette és azokat az iratokhoz rendelte csatolni. Kötelezte I.rendű vádlott neve vádlottat az elsőfokú eljárás során felmerült 637.950.-Ft bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen ellenérdekű fellebbezések kerültek bejelentésre, így az ügyész I.rendű vádlott neve vádlott terhére a kiszabott szabadságvesztés tartama és a bűnösségi körülményekkel kapcsolatban kifejtett indokolás ellen, eltérő jogi minősítés, az emberölés büntettének a Btk. 160. § (2) bekezdés a) pontja alapján előre kitervelten elkövetettként is történő minősítése és a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása, valamint annak megállapítása érdekében fellebbezett, hogy a vádlott legkorábban 30 év múlva bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott és védője egyezően az emberölés büntette minősített esetének megállapítása miatt, eltérő tényállás és eltérő jogi minősítés - az emberölés büntette alapesetének megállapítása - valamint a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

A fellebbviteli főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy azt indítványozta, hogy az ítélet tábla a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést súlyosítsa. Az ügyészség fellebbezésének az eltérő jogi minősítésre - azaz az emberölés büntettének előre kitervelten elkövetettként történő minősítésére - valamint a szabadságvesztés határozatlan időre történő súlyosítására, és ezzel összefüggésben a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának 30 évben történő megállapítására vonatkozó részét mellőzte. A védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Észrevételezte a fellebbviteli főügyészség, hogy az elsőfokú bíróság a kifosztás büntette vonatkozásában a bűncselekmény megnevezésében nem hivatkozott az elkövetési magatartásra utaló fordulatra, tévesen utalt a kiszabható büntetési tételkeretre, a jogi indokolás körében pedig az emberölés büntettének minősített esetére vonatkozó jogszabályhely tévesen került feltüntetésre. Álláspontja szerint tévesen értékelte súlyosító körülményként a törvényszék a gátlástalan elkövetési módot, kifogásolta továbbá azt is, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében nem tüntette fel a vádlott előzetes fogva tartására vonatkozó adatokat, és elmulasztotta annak szabadságvesztésbe történő beszámítását is. Összességében az elsőfokú ítélet megváltoztatására tett indítványt akként, hogy az ítélet tábla állapítsa meg, hogy a vádlott 2017. november 10. napjától előzetes fogva tartásban volt, a vagyon elleni erőszakos bűncselekményét a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont 1. fordulata szerint minősítse, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést súlyosítsa, a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe számítsa be, egyebekben pedig az ítéletet hagyja helyben.

A védő a fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy a törvényszék tévesen minősítette az emberölés büntettét különös kegyetlenséggel elkövetettnek, hiszen a nyomozati iratok között elfekvő orvosszakértői vélemény megállapítása szerint a sértett a korán bekövetkezett eszméletvesztése miatt nem élt át olyan szenvedést, amely meghaladta volna az emberi élet kioltásával szükségesen együtt járó szenvedés mértékét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa értékelt bűnösségi körülményeket nem a nyomatékuknak megfelelően vette figyelembe, így nem tulajdonított kellő jelentőséget annak, hogy a vádlott büntetlen előéletű, érzelmileg labilis és személyiségzavarban szenved és a bűncselekmények elkövetését beismerte. Összességében a törvényszék ítéletének megváltoztatására tett indítványt azzal, hogy a másodfokú bíróság az élet elleni bűncselekményt az emberölés büntette alapesetének minősítse, és a vádlottal szemben kiszabott büntetést jelentősen enyhítse.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 590. § (1) bekezdése alapján a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során olyan eljárási szabálysértést nem vétett, amely az ítélet érdemi felülbírálatának akadályát képezné.

A törvényszék a tényállás felderítési feladatának maradéktalanul eleget tett, így a vád tárgyát képező releváns tényekre a bizonyítást a szükséges körben és mélységben felvette, és megfelelő indokát adta annak, hogy a védő **tanú neve** tanú kihallgatására irányuló bizonyítási indítványát miért utasította el, az azzal kapcsolatban kifejtettekkel az ítélet tábla is egyetértett.

A törvényszék a beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükben is mérlegelési körébe vonta, és az indokolási kötelezettségének is teljes mértékben eleget tett. Az elsőfokú bíróság az iratoknak megfeleltethető, logikus magyarázatát adta annak, hogy a tényállást miért a vádlott ténybeli beismerő vallomására és az azt alátámasztó egyéb bizonyítékokra, így tanúvallomásokra és szakértői véleményekre alapította.

Az ítélet tábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az ügyiratok tartalma, illetve ténybeli következtetés alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a vádlott személyi körülményeire vonatkozó részét és tényállását az alábbiak szerint kiegészítette, helyesbítette:

I.rendű vádlott neve vádlott az elvégzett elmeorvos szakértői vizsgálat idején sem szenvedett az elmeműködés olyan kóros állapotában, amely képtelenné tette, vagy korlátozta cselekménye következményeinek felismerésében, vagy abban, hogy ezen felismerésének megfelelően cselekedjen.

sértett neve sértett 1936. május 15. napján született.

sértett neve sértettet az eszköz sajátosságaiból, valamint az elszenvedett sérülésekből következően legalább közepes erejű erőbehatások érték.

A sértett halála 2017. november hó 10. napján **6 óra 30 perc** és 8 óra közötti időszakban következett be (ítélet 4. oldal 1. bekezdés). Ezen helyesbítés azért volt szükséges, mert a törvényszék által megállapított tényállás szerint I.rendű vádlott neve vádlott 6 óra 30 perc körüli időben vette magához a sértett életének kioltására használt baltát (ítélet 3. oldal 5. bekezdés).

A fenti kiegészítésekkel és helyesbítéssel a törvényszék ítélete a felülbírálat alapját képezte.

A megalapozott tényállásból a törvényszék okszerűen következtetett I.rendű vádlott neve vádlott büntetőjogi felelősségére, és a törvény szerint minősítette a vádlott által elkövetett bűncselekményt azzal, hogy a kifosztás büntettének jogszabályi alapja hiányosan került feltüntetésre, és a bűncselekményekkel kapcsolatos jogi indokolás kiegészítésre, helyesbítésre szorul.

Az elsőfokú bíróság az emberölés büntette vonatkozásában helyesen állapította meg, hogy I.rendű vádlott neve vádlott egyenes szándékkal követte el az emberölés büntettét. Ezzel összefüggésben helyes volt a 3/2013. Büntető Jogegységi határozatra történő hivatkozása, azonban az elsőfokú

bíróság a jogegységi határozat szempontjait csupán felsorolta, és elmulasztotta azok relevanciáját az adott ügyre vonatkozóan megvizsgálni. Így az alanyi ismérvek köréből önmagában a sértett és a vádlott közötti rokon kapcsolatból még nem lehet következtetést levonni a vádlott ölési szándékára vonatkozóan, hiszen a törvényszék által is megállapított tényállás szerint a vádlott és a sértett közötti konfliktus, vita, valamint az vezette a vádlottat a sértett életének kioltására, hogy úgy érezte, a sértett őt mindig is manipulálta. Téves volt a törvényszéknek az általa megállapított tényálláshoz képest az erő kifejtés nagyságára történő hivatkozása a tárgyi ismérvek körében, hiszen az elsőfokú bíróság elmulasztotta a rendelkezésre álló adatokból azt a következtetést levonni, hogy a vádlott milyen erővel bántalmazta a sértettet, ezt a másodfokú bíróság pótolta.

A törvényszék helyesen nem minősítette előre kitervelten elkövetettnek az emberölés büntetettét, azonban az ezzel kapcsolatos jogi indokolása helyesbítésre szorul. Az elsőfokú bíróság hivatkozása ezzel kapcsolatban ugyanis az volt, hogy a vádlott a sértett megölésének lehetőségével alig 6-8 órán keresztül foglalkozott, amelyből valamennyit alvással is töltött (ítélet 8. oldal 6. bekezdése). Ez az álláspont téves. Az emberölés előre kitervelten történő elkövetésének megállapítása során nem az eltelt időnek van jelentősége, hanem annak, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének idejét, helyét, módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje, és a lényeges előkészületi, elkövetési, és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye (3/2013. BJE II.1. pont). Az emberölés előre kiterveltsége nem pusztán az ölési szándék átgondolását, hanem a véghezvitel előre gondolását jelenti, amelynek következtében az ölési szándék eltökéltté válik (BH2014. 326.).

Bár az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlott által elkövetett emberölés büntette különös kegyetlenséggel elkövetett, az ezzel kapcsolatos jogi indokolásában tévesen hivatkozott a vádlott által használt eszközre, hiszen a 3/2013. Büntető Jogegységi határozat II.4. pontja szerint az elkövetés eszközének nincs különösebb jelentősége, mivel a különös kegyetlenség fogalma alá az átlagost lényegesen meghaladó szenvedéssel járó, rendkívüli embertelenséggel, brutalitással gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával, vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghez vitt ölési cselekmények vonhatók. Ennek vizsgálata során értékelni kell a sértettnek okozott sérülések számát is, illetőleg a bántalmazási folyamat időbeli lefolyását is. Ezzel kapcsolatban megjegyzi az ítéletábra, hogy bár a bírói gyakorlat sok esetben a 10, vagy azt meghaladó erőbehatás esetén állapítja meg a különös kegyetlenséggel történő elkövetést, azonban ennél kevesebb erőbehatás esetén is megállapítható ezen minősített eset, amennyiben az egyéb körülmények azt indokolják (BH2008. 233.).

Jelen esetben az irányadó tényállásból megállapíthatóan kettő szakaszra bontható a sértett bántalmazása, amely között több mint 15 perc telt el, mely időszak alatt a sértett nyilvánvalóan szenvedett, hörgő hangokat hallatott. Helyesen minősítette tehát az elsőfokú bíróság a vádlott által elkövetett élet elleni cselekményt különös kegyetlenséggel elkövetettnek azzal, hogy az ítélet 9. oldal 2. bekezdésében - feltehetően elírás folytán - annak jogszabályi hivatkozását tévesen tüntette fel, az helyesen a Btk. 160. § (2) bekezdés d) pontja.

Az elsőfokú bíróság bár a bűnösségi körülmények körében utalt a sértett idős korára, ezen megállapításának alapját a tényállásban nem szerepeltette, és a jogi indokolás körében sem foglalkozott azzal, hogy a vádlott által elkövetett élet elleni cselekmény a Btk. 160. § (2) bekezdés k) pontja szerint is minősül-e, azaz az emberölés büntetettét a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követte-e el a vádlott. Ezzel kapcsolatban az ítéletábra a jogi indokolást kiegészítette azzal, hogy ezen minősítő körülmény csak abban az esetben állapítható meg, amikor az élet elleni cselekmény ezen körülmény tényleges kihasználásával valósul

meg. Így önmagában az a tény, hogy a sértett idős korú volt, még nem alapozza meg ezen minősített esetért való felelősséget. A törvényszék által megállapított tényállás szerint I.rendű vádlott neve vádlott a neki hátat fordító sértettet bántalmazta a baltával, így nem a sértett idős korát használta fel a bűncselekmény elkövetésekor, hanem azt a helyzetet, amikor a sértett a testhelyzetéből fakadóan nem volt képes a védekezésre, avagy a cselekmény elhárítására.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy a sértett értékeinek elvételével I.rendű vádlott neve vádlott megvalósította a kifosztás büntettét is, azonban a bűncselekmény megnevezése során elmulasztotta a tényleges elkövetési magatartásra utaló fordulat feltüntetését, ezért az ítéletábra azt pótolta. A kifosztás büntetével kapcsolatos jogi indoklás is hiányos volt, hiszen a törvényszék nem adta indokát annak, hogy az elhunyt sértett értékeinek elvételét miért ekként minősítette, sem annak, hogy bár a néhai sértett tulajdonát képező értékek a sértett ingatlanából nem kerültek ki, miért a kifosztás büntetének befejezett alakzatát állapította meg. Erre figyelemmel az ítéletábra a jogi indoklást ebben a körben kiegészítette azzal, hogy a 2/1998. Büntető Jogegységi határozat szerint a kifosztás büntettét kell megállapítani, ha az elkövető nyomban a sértett megölése után veszi el annak értékeit. Az irányadó tényállás szerint pedig a sértett értékei a vádlott hátizsákjából és táskájából kerültek elő, így a vádlott azok felett a rendelkezési jogot már megszerezte, ezért helyes volt a kifosztás büntetének befejezett cselekményként történő értékelése is.

A fentiekre figyelemmel tehát helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlott által elkövetett bűncselekményeket.

A büntetés kiszabásának felülbírálata során az ítéletábra azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített bűnösségi körülmények kiegészítésre, helyesbítésre szorulnak. A másodfokú bíróság csupán csekély súllyal vette figyelembe a vádlott büntetlen előéletét, figyelemmel az eljárás tárgyát képező kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekményre (56. BK vélemény II.1. pont). A ténybeli beismerő vallomás helyett a vádlott bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomását vette a másodfokú bíróság enyhítő körülményként figyelembe, tekintettel arra, hogy az az emberölés büntetnének alapesetére kiterjedt (56. BK vélemény. II.11. pont). További enyhítő körülményként értékelte a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet meghozatala óta eltelt időre is figyelemmel az időmúlást, azt, hogy a vádlott hosszabb ideig állt büntetőeljárás hatálya alatt, s mindez idő alatt előzetes fogva tartásban volt (56. BK vélemény III.10. pont).

Mellőzte az ítéletábra a súlyosító körülmények köréből a gátlástalan elkövetést, figyelemmel arra, hogy ez alapozta meg az emberölés büntetnének különös kegyetlenséggel elkövetettként történő minősítését, így ennek súlyosító körülményként történő értékelése kétszeres értékelés lenne.

Ahogy arra a fellebbviteli főügyészség átiratában is hivatkozott, a törvényszék az ítélet 9. oldalának alulról a 4. bekezdésében tévesen határozta meg a büntetési tételkeretet, az helyesen 10 évtől 25 évig terjedő szabadságvesztés büntetés, a büntetés kiszabása során irányadó középérték 17 év 6 hónap.

Az így kiegészített és helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartama egyaránt arányos, így sem azok lényeges enyhítése, sem a szabadságvesztés lényeges súlyosítása nem volt indokolt. Erre figyelemmel sem a súlyosítás, sem az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezés nem vezetett eredményre. A kiszabott büntetéssel kapcsolatban észlelte a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék elmulasztotta az ítélet rendelkező részében a halmazati büntetésre történő utalást, míg az ítélet jogi

indokolásában az erre történő utalás téves jogszabályi hivatkozást tartalmaz, az helyesen a Btk. 6. § (1) bekezdése.

Ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is hivatkozott átiratában, az elsőfokú bíróság a Be. 561. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés ellenére az ügydöntő határozat rendelkező részében nem tüntette fel a vádlott előzetes fogva tartására vonatkozó adatokat, és a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére elmulasztotta a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött idő beszámítását a vele szemben kiszabott szabadságvesztésbe. Ezért az ítélet tábla megállapította a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt, és annak teljes tartamának beszámításáról rendelkezett a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján.

A kifejtettekből következik, hogy a bejelentett fellebbezéseket az ítélet tábla nem találta alaposnak, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig azt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a kifosztás büntettének jogszabályi alapját helyesbítette. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság feltételes szabadsággal kapcsolatos rendelkezése nem felelt meg a Btk. 38. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltaknak, az ítélet tábla azt pontosította. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetése óta a vádlott tényleges tartózkodási helye megváltozott, az ítélet tábla a vádlott tényleges tartózkodási helyét megállapította.

A másodfokú eljárás során a kirendelt védő útiköltségével és jelenléti díjával összefüggésben felmerült bűnügyi költség viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése alapján kötelezte a vádlottat, figyelemmel a Be. 574. § (1) bekezdésére is.

Az ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. §-án alapul.

Szeged, 2019. november 14.

Dr. Hegedűs István
a tanács elnöke

. Nagy Erzsébet
előadó bíró

. Halász Edina
bíró

A Szegedi Ítélet tábla Bf.II.267/2019/17. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 13.B.35/2019/20. számú ítélete a jelen ítéletben írt változtatással a mai napon **jogerős és végrehajtható.**

Szeged, 2019. november 14.

Dr. Hegedűs István
a tanács elnöke